

τιμῶμεν τὴν κακίαν, καὶ νὰ καταφρονῶμεν τὴν ἀρετὴν, καὶ οὕτω νὰ ἐν-
θαρρύνωμεν καὶ νὰ πολυπλασιάζωμεν τοὺς κακοὺς καὶ ἀχρείους, νὰ ψυ-
χραίνωμεν δὲ καὶ νὰ ὀλιγοστεύωμεν τοὺς ἐναρέτους. Πρέπει πρὸς τοῦ-
τοις νὰ πράττωμεν τὴν ἀχθοποιίαν ἄνευ ἐπιδείξεως· διότι τότε φαί-
νεται κενοδοξία. Δὲν εἶναι ἀδιάφορος οὐδὲ ὁ τρόπος, καθ' ὃν πρέπει
νὰ γίνηται ἡ ἀχθοποιία. Οἱ εὐεργετούμενοι ὑποχρεοῦνται οὐχ ἥττον
διὰ τὸν εὐγενῆ τρόπον τοῦ εὐεργετοῦντος, ἢ διὰ τὴν εὐεργεσίαν αὐτήν.

Τίτος ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης, συνδειπνῶν μετὰ τῶν φίλων αὐτοῦ,
ἐνεθυμήθη ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ οὐδεὶς χά-
ριν τινά· καὶ λυπούμενος εἶπεν, *Ἐχασα, φίλοι μου, ταύτην τὴν ἡμέ-
ραν.*

Ἀλφόνσος Ε΄ βασιλεὺς τὴν Ἀραγωνίας, ἤξευρεν ὅτι ὑπῆρχον ἐν τῇ
αὐτῇ αὐτοῦ τινὲς κακολογοῦντες αὐτὸν κρυφίως, καὶ ζητοῦντες μὲ συ-
κοφαντίας νὰ ἀμαυρώσωσι τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ· ἀντὶ ὅμως νὰ παιδεύ-
σῃ αὐτοὺς διὰ τὴν ἀχαριστίαν αὐτῶν, *Τοιαύτη*, εἶπεν, *εἶναι ἡ τήχη*
τῶν βασιλέων, νὰ κάμνωσιν ἀχρείστους· ἀλλ' ὅσην ἀχαριστίαν καὶ
ἀν δεικνύωσι, ποτὲ δὲν θέλουσι θυγηθῇ νὰ ἐμποδίσωσιν ἐμὲ ἀπὸ
τοῦ νὰ ᾔμαι ἐλευθέριος καὶ ἀγαθοποιός.

Ἀλέξιος ὁ βασιλεὺς τῆς Μοσκοβίας, ὅτε ἔφεραν πρὸς αὐτὸν κατὰ τὴν
συνήθειαν νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου κακούργου τινὸς,
Δυστυχὲς ἐγώ! εἶπεν· *εἶμαι λοιπὸν βασιλεὺς, διὰ νὰ ἐπικυρόσω*
τὸν θάνατον τῶν ὑπηκόων μου μᾶλλον, ἢ νὰ φυλάττω τὴν ζωὴν
αὐτῶν! ἔπρεπεν ὅμως νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ νόμου.

Εὐγνωμοσύνη.

Εὐγνωμοσύνη λέγεται τὸ αἰσθάνεσθαι ὡς λαμβάνομεν εὐεργεσίας,
τὸ ἐνθυμεῖσθαι αὐτάς, καὶ, ὅταν δυνάμεθα, ἀνταποδιδόναι ἀμοιβαί-
ως χάριν ἅξιαν εἰς τοὺς εὐεργέτας. Τὰ αἰσθήματα τῆς εὐγνωμοσύνης
εἶναι τόσον φυσικὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ ἄγρια ἔθνη,
ὧν ἡ σκληροκαρδία καταντᾷ μέχρι ἀνθρωποφαγίας, καὶ αὐτὰ ὅμως
σέβονται τοὺς εὐεργέτας, καὶ ἀνθρωποφάγοι ὄντες, στοχάζονται τὴν
ἀχαριστίαν κακίαν ἀπανθρωποτάτην. Ἀλλὰ τί λέγω ἀνθρώπους; λέ-
οντες, παρδάλεις, τίγρεις, τὰ πλεον ἄνθημερα θηρία γνωρίζουσι τοὺς
εὐεργέτας αὐτῶν, καὶ ἡμερόνοντα τὸ ἄγριον αὐτῶν βλέμμα, συγκαλύ-
πτοντα τοὺς αἰμοχαρεῖς ὀδόντας, καὶ συστέλλοντα τοὺς διασπαρακτι-
κοὺς ὄνυχας, ἐναγκαλίζονται καὶ ἀσπάζονται τὰς εὐεργετικὰς χεῖρας,
ὑπερασπίζουσι τὸν εὐεργέτην, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ λησμονοῦσι τὴν φύσιν
αὐτῶν, ὑποτασσόμενα εἰς τὸν νόμον τοῦ Ποιητοῦ τὸν γενικώτατον καὶ
συνεκτικώτατον πάσης αἰσθητικῆς φύσεως, εἰς τὸ αἶσθημα, λέγω, τῆς
εὐγνωμοσύνης. Τέλος πάντων, διὰ νὰ καταλάβωμεν ὅποιον εἶναι τὸ